

AKCIJSKI PLAN JAČANJA UČINKOVITOSTI U POSTUPCIMA PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ZELENE TRANZICIJE

Zagreb, siječanj 2025.

SADRŽAJ:

A. Aktivnosti i mjere akcijskog plana.....	3
1. <i>Izmjena pragova i kriterija za utvrđivanje obveze postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.....</i>	<i>5</i>
2. <i>Izmjena nadležnosti za provođenje postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.....</i>	<i>6</i>
3. <i>Utvrdjivanje obveznih rokova.....</i>	<i>7</i>
4. <i>Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela.....</i>	<i>8</i>
5. <i>Digitalizacija postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.....</i>	<i>9</i>
6. <i>Edukacija i informiranje.....</i>	<i>11</i>
B. Zaključak.....	13

A. Aktivnosti i mjere akcijskog plana

Akcijski plan predstavlja niz aktivnosti i mjera koje će tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne (JLS) i područne (regionalne) samouprave provoditi do kraja 2025. godine u svrhu ispunjavanja cilja ubrzanja postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš i postupaka procjene utjecaja na okoliš.

Procjena utjecaja na okoliš je procjena mogućih značajnih utjecaja zahvata na okoliš temeljem njihove prirode, veličine ili lokacije te se njome mora osigurati ostvarenje načela predostrožnosti u ranoj fazi planiranja zahvata kako bi se utjecaji zahvata sveli na najmanju moguću mjeru i postigla najveća moguća očuvanost kakvoće okoliša, a što se postiže usklađivanjem i prilagođavanjem namjeravanog zahvata s prihvatnim mogućnostima okoliša na određenom području. Procjena utjecaja na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, prije podnošenja zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole za provedbu zahvata ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.

Instrument procjene utjecaja na okoliš na razini Europske unije (EU) određen je Direktivom 2011/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 26, 28.1.2012.), Direktivom 2014/52/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o Izmjeni Direktive 2011/92/EZ o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (Tekst značajan za EGP) (SL L 124, 25.4.2014.).

Na nacionalnoj razini instrument procjene utjecaja na okoliš određen je: Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14 i 3/17), Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08), Zakonom o potvrđivanju Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica („Narodne novine – MU“, br. 6/96), Zakonom o potvrđivanju Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, Sofija 27. veljače 2001. i Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, Cavtat 4. lipnja 2004. („Narodne novine – MU“, br. 7/08) i Ispravak Zakona o potvrđivanju Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, Sofija 27. veljače 2001. i Izmjene i dopune Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, Cavtat 4. lipnja 2004. („Narodne novine – MU“, br. 1/09).

U okviru postupka provodi se ocjena prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu sukladno posebnom propisu.

Temeljem Izvješća koje je Republika Hrvatska dostavila Europskoj komisiji u svibnju 2023. sukladno članku 12 (2) Direktive 2011/92/EZ o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija) i Direktive 2014/52/EU o Izmjeni Direktive 2011/92/EZ o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš u razdoblju

od 2018. – 2022. ujednačen je broj zahtjeva za procjenu utjecaja na okoliš (PUO) i zahtjeva za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš (OPUO).

Broj postupaka PUO/OPUO

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
broj PUO postupaka	30	28	36	48	48
broj OPUO postupaka	312	325	377	375	225

U postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš odlučuje se da li je za zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš ili se značajni utjecaji na okoliš mogu isključiti bez provođenja cjelovitog postupka. U Republici Hrvatskoj u navedenom razdoblju u prosječno 3,2 % zahtjeva donesena je odluka da je za predmetni zahvat potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš što je u skladu s prosjekom EU-a.

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
broj OPUO postupaka	312	325	377	375	225
treba PUO	5	6	15	24	5

Trajanje postupaka

	mjeseci		
	prosječno	najmanje	najviše
OPUO	4,56	1	17,23
PUO	12	4	36

Predložene aktivnosti i mjere predstavljaju osnovne korake kako bi se ubrzali okolišni postupci potrebni za realizaciju projekata uz zadržavanje visoke razine zaštite okoliša i prirode. Akcijskim planom potiču se tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da u okviru svojih nadležnosti te na temelju Zakona o zaštiti okoliša i drugih relevantnih propisa, djeluju na ubrzanje administrativnih postupaka i izvan okvira postavljenog ovim akcijskim planom, a sve radi ostvarivanja strateških ciljeva osiguranja konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva, razvoja prometne infrastrukture, razvoja i zaštite ključne energetske infrastrukture te istovremeno osiguravanja da projekti koji se provode imaju najmanji mogući negativni utjecaj na prirodu i okoliš.

Za koordinaciju provedbe Akcijskog plana nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (MZOZT).

1. Izmjena pragova i kriterija za utvrđivanje obveze postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš

Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš određeni su kriteriji temeljem kojih se provodi postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš te su isti određeni Prilozima II. i III. Uredbe.

Dosadašnja praksa u postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš pokazala je da propisani pragovi za pojedine vrste zahvata ne odgovaraju potencijalnim utjecajima koje navedeni zahvati mogu imati na okoliš. Izmjenom postojećih i utvrđivanjem novih pragova određenih Prilogom I., II. i III. Uredbe, ali i kriterija za pojedine vrste zahvata, a uzimajući u obzir i osjetljivost zaštićenih područja i osjetljivost na posljedice klimatskih promjena unaprijedit će se učinkovitost postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš uz zadržavanje visoke razine zaštite okoliša.

<i>MJERA</i>	<i>AKTIVNOST</i>	<i>Nadležnost</i>	<i>Rok provedbe</i>	<i>Financijska sredstva</i>	<i>Pokazatelji</i>
Unaprjeđenje postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	Izmjena Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš: - izmjena i dopuna pragova zahvata određenih Prilogom I., II. i III. Uredbe - određivanje posebnih pragova i kriterija za osjetljiva/zaštićena područja - određivanje posebnih pragova i kriterija vezano za kumulativni utjecaj zahvata	MZOZT	1Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Objavljena Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u Narodnim novinama

2. *Izmjena nadležnosti za provođenje postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš*

Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš određene su nadležnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš. Zahvati određeni u Prilogu I. i II. Uredbe u nadležnosti su Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije dok su zahvati određeni u Prilogu III. u nadležnosti nadležnog upravnog tijela u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu. Provedbom Uredbe u razdoblju od 2017. do 2023. godine ocijenjeno je da se za dio zahvata, primjerice za zahvate koji se odnose na urbani razvoj, može utvrditi da je procjena utjecaja jednostavna odnosno da su karakteristike zahvata ujednačene, a utjecaji te moguće mjere zaštite okoliša lako predvidive i kontrolirane. Sukladno postojećim propisima, županijski upravni odjeli nadležni za zaštitu okoliša u nadležnosti imaju 18 vrsta zahvata te su svih 20 županija i Grad Zagreb u 2023. godini rješavali samo 6 % ukupno pristiglih zahtjeva za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.

<i>MJERA</i>	<i>AKTIVNOST</i>	<i>Nadležnost</i>	<i>Rok provedbe</i>	<i>Financijska sredstva</i>	<i>Pokazatelji</i>
Podjela nadležnosti za provođenje postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	Izmjena Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš: - za zahvate za koje je ocijenjeno da imaju lako predvidive i kontrolirane utjecaje na okoliš ograničene na lokalno područje	MZOZT	1Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Objavljena Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u Narodnim novinama

3. *Utvrđivanje obveznih rokova*

Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš propisani su obvezni rokovi za informiranje javnosti odnosno sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupcima procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš. Direktivom o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš propisani su rokovi za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću koji ne mogu biti kraći od 30 dana. Propisani su i rokovi za postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš i procjene utjecaja zahvata na okoliš. Postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš se mora provesti u roku od dva mjeseca od dana kada je nositelj zahvata podnio sve tražene informacije odnosno kada je Ministarstvo zaprimilo uredan zahtjev nositelja zahvata, dok se postupak procjene utjecaja na okoliš mora provesti u roku od četiri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata.

U cilju ubrzavanja postupaka potrebno je odrediti rokove za pojedine radnje u upravnim postupcima.

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
Ubrzanje provedbe postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	Izmjena Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš: - utvrđivanje rokova za: dostavu mišljenja nadležnih tijela; dostavu dopune dokumentacije; izdavanje rješenja	MZOZT	1Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Objavljena Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u Narodnim novinama

4. Jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih tijela

Provedba postupaka procjene utjecaja na okoliš, odnosno postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, u okviru Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije u nadležnosti je Sektora za procjenu utjecaja na okoliš Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije („Narodne novine“, br. 71/24) ustrojena je Služba za procjenu utjecaja zahvata na okoliš u kojoj je predviđeno 14 državnih službenika za obavljanje upravnih i stručnih poslova u vezi s procjenom utjecaja zahvata na okoliš, utvrđivanje mjera zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja zahvata na okoliš, izdavanje potvrda usklađenosti postupaka za zahvate koji se sufinanciraju sredstvima EU-a, izdavanje posebnih uvjeta i potvrda glavnog projekta za zahvate za koje se provode postupci vezano za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, vođenje očevidnika ovlaštenika i stručnjaka. Trenutno na navedenim poslovima rade četiri službenika na puno radno vrijeme i jedan službenik na pola radnog vremena.

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
Jačanje administrativnih kapaciteta Ministarstva i županijskih upravnih odjela nadležnih za zaštitu okoliša	Popunjavanje slobodnih radnih mjesta u Službi za procjenu utjecaja zahvata na okoliš	MZOZT	1Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Zaposleno 8 državnih službenika u Službi za procjenu utjecaja zahvata na okoliš
	Održavanje radionice sa županijskim upravnim odjelima nadležnim za zaštitu okoliša vezano za administrativne i stručne kapacitete županija	MZOZT, županijski upravni odjeli nadležni za zaštitu okoliša	2Q/2025		Održane dvije radionice sa službenicima županijskih upravnih odjela za zaštitu okoliša

5. Digitalizacija postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš

Veliki broj zahtjeva za provedbom postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, s obzirom na ograničeni administrativni kapacitet nadležnih tijela, uzrokuje zastoje u razvoju projekata. Uzimajući u obzir značajan napredak u digitalizaciji procesa u javnoj upravi te procesne korake u postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš, uspostava digitalnih alata doprinijela bi automatizaciji i ubrzanju postupaka. Produkcijom Atlasa bioraznolikosti Hrvatske i kontinuiranom mobilizacijom i digitalizacijom podataka omogućit će se izravan pristup podacima.

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
Digitalizacija postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	Digitalizacija svih procesa: <ul style="list-style-type: none">- predaja zahtjeva- komunikacija između dionika- izdavanje rješenja	MZOZT	4Q/2025	Državni proračun	Testna faza digitaliziranog postupka u funkciji
	Izrada baze podataka postupaka OPUO koja omogućava pretraživanje prema više kriterija (geografski, vrsta zahvata i sl.)	MZOZT	4Q/2025	Državni proračun	Testna faza baze podataka u funkciji

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
	Proširenje izravnog pristupa podacima o prirodi putem Informacijskog sustava zaštite prirode	MZOZT	1Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Potpuna funkcionalnost Atlasa bioraznolikosti Hrvatske
	Mobilizacija i digitalizacija podataka	MZOZT	kontinuirano	Državni proračun, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU projekti	Redovito ažurirane i održavane baze

6. *Edukacija i informiranje*

Učinkovitost primjene instrumenata zaštite okoliša kao što je procjena utjecaja na okoliš velikim dijelom ovisi o dostupnosti i razmjeni informacija i komunikaciji svih dionika postupka: nositelja zahvata, nadležnih tijela, ovlaštenika, zainteresirane javnosti, organizacija civilnog društva. Učinkovito sudjelovanje svih dionika povećava odgovornost i transparentnost postupaka i doprinosi podršci donesenim odlukama. Dostupnost informacija predstavlja važan preduvjet u podizanju svijesti i jačanju angažmana ključnih dionika.

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
Unaprjeđenje kompetencija i informiranosti dionika u postupcima procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	Izrada priručnika ili metodoloških smjernica za postupke ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš	MZOZT	2Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Izrađen priručnik/metodološke smjernice za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš
	Izrada priručnika ili metodoloških smjernica za izradu Elaborata zaštite okoliša i Studija o utjecaju na okoliš za pojedine vrste zahvata	MZOZT	3Q/2025	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Izrađeni priručnici za najmanje tri vrste zahvata
	Stvaranje platforme za suradnju i komunikaciju (pristupnik za razmjenu znanja, komunikacije i savjetovanja za sve aktivnosti) - nadogradnja i ažuriranje postojeće mrežne stranice	MZOZT	3Q/2025	Državni proračun	Ažurirana postojeća mrežna stranica MZOZT

MJERA	AKTIVNOST	Nadležnost	Rok provedbe	Financijska sredstva	Pokazatelji
	Provedba programa obuke s ciljem odgovora na posebne potrebe ciljanih skupina (nadležna tijela, ovlaštenici, JLS, organizacije civilnog društva)	MZOZT	kontinuirano	Nisu potrebna dodatna financijska sredstva	Održane dvije radionice godišnje

B. Zaključak

Donošenje i provedba Akcijskog plana unaprijedit će zakonodavni okvir o procjeni utjecaja na okoliš i pridonijeti:

- većoj preciznosti postupaka izmjenom pragova i kriterija za utvrđivanje obveze provedbe postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš
- efikasnijoj administraciji izmjenom nadležnosti za provođenjem postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš
- poboljšanju učinkovitosti postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš utvrđivanjem obveznih rokova
- kvaliteti postupaka procjene utjecaja na okoliš i ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš jačanjem administrativnih kapaciteta nadležnih tijela
- automatizaciji i ubrzanju pojedinih faza postupka te smanjenju administrativnog opterećenja digitalizacijom postupaka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš
- boljoj komunikaciji i suradnji dionika u rješavanju okolišnih izazova edukacijom i informiranjem.

Za ispunjenje mjera i aktivnosti Akcijskog plana ključna je prilagodba svih dionika te kontinuirano praćenje i evaluacija učinaka zakonodavnog okvira.